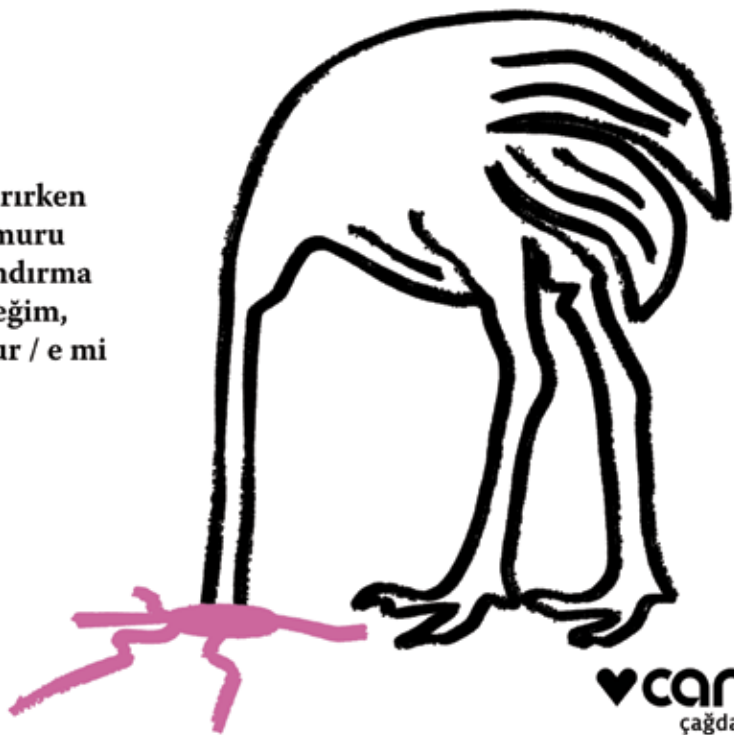

küçük
İSKENDER

fluies

bağırırken
yağmuru
uyandırma
bebeğim,
n'olur / e mi

♥ can
çağdaş

küçük İskender

flu'es

Can aędaş

flu'es, kk İskender

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Sel Yayıncılık, 2010

Can Yayınları'nda 1. basım: Eylül 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıőtır

Dizi editörü: Abdullah Ezik

Editör: Gonca zmen

Düzelti: Melis Ofıas

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Aylin Güler / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaőa iftehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6413-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAęITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

küçük İskender
flu'es

ROMAN

♥can

küçük İskender'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

"Her Şey" Ayrı Yazılır, 2016

Waliz Bir, 2016

Mayıs Giremez, 2017

The God Jr, 2017

Kırık Kadeh Sineması İftiharla Sunar, 2017

Periler Ölürken Özür Diler, 2017

Türkçe Sözlü Hafif Mavi, 2017

Arkadaşlar İçin İntihar Vakti, 2017

Ölen Sevgilimin Şiir Defteri, 2017

İkinci Waliz, 2018

666, 2019

Dedem Beni Korkuttu Hikâyeleri, 2019

Erotika, 2019

YirmiŞapril, 2019

Gözlerim Sığmıyor Yüzüme, 2019

Burç Hikâyeleri, 2020

İskender'i Ben Öldürmedim, 2020

Cangüncem, 2022

Bir Çift Siyah Deri Eldiven, 2022

küçük İSKENDER (DERMAN İSKENDER ÖVER), 1964'te İstanbul'da doğdu. Kabataş Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde beş yıl eğitim gördü. Tıp eğitimini de, peşinden girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü de yarıda bıraktı. Şiir, roman, deneme, günlük gibi pek çok edebî türde eser verdi. Yurtdışında yayımlanan antolojilerde şiirleriyle yer aldı. 2000'de Orhon Murat Arıburnu, 2006'da Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nü kazandı. 2014'te Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü, 2017'de Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. Avrupa'da, ABD'de şiir okumalarına, panellere, sempozyumlara katıldı. Kürtçe ve Almancada kitapları basıldı. Şiir performansları yapan, *Ağır Roman*, *O Şimdi Asker* gibi sinema filmlerinde rol alan küçük İskender, 2019'da öldü.

Önsöz

Şiirin yanı sıra yazınsal alanın hemen her türünde yapıtlar veren küçük İskender, üç romana da imza attı: *flu'es*, *Zatülcenp* ve *Cehenne-me Gitme Yöntemleri*. Romanın yazınsal yaşamındaki yeri sorulduğunda “Onlar roman değil, serbest metinler,” der: “Rüyanın içinde görüldüğü uykuyu tanımlayıp kanıtlaması...” Romanlarının bir tür “video-art” ya da “varoluşun fragmanları” diye nitelendirilebileceğini de söyler. “Sürprizlerle kuşatılmış, belaya hep açık görüntüler, sözler, temsiller. Devasa bir koşuşturmanın ağır çekim izlenmesi. Pozisyon analizi.”

1950’lerden itibaren –özellikle Yeni Roman akımıyla belirginleşen– yeni bir dünya görüşü ve gerçeklik anlayışıyla birlikte, klasik romanın üçüncü tekil şahıs ve geçmiş zaman anlatısı, düz çizgisel bir zamanda gelişip sonuçlanan olay kurgusu ile kahraman ve tiplemelere dayalı, dengeli ve tutarlı yapısı sorunsallaştırılarak değiştirildi. İnsanı doğadan koparıp makine ve eşyaya bağımlı kılan, değerlerin yozlaşımına uğradığı modern dünyada, olayların, yaşam biçimi ve insan ilişkilerinin karmaşıklığından yola çıkan romancılar, bu durumu türün alışılmış konu, biçim, yapı ve kalıpları içine sığdırmanın zor olduğu anlayışıyla, romanı yeni bir düzleme taşıdılar. Şimdiki zamanın, kimi durumda da çok kısa bir zaman aralığının esas alındığı yeni bir dil, anlatı strateji ve tekniklerini benimsediler. Bu bağlamda A. Robbe-Grillet, roman için, “Bence kuralı yoktur,” ve “sanat her zaman yeni olmak zorundadır,” der ve ona göre romancı, gerçekliği yansıtmak yerine, kişilik ve dünya görüşüne uygun olarak, “gerçeği yaratır, onu icat eder.” küçük İskender için de “Gerçek yoktur. Gerçek biçimlendirilen bir şeydir.”

İskender de klasik roman anlayışına, onun kalıp ve kurallarına, kısıtlamalarına yüz vermez. Sınırsız bir yaratma özgürlüğünden yana-

dır. Türün tekniğini, biçimsel özelliklerini dikkate almadığı ve kimi melezleşmiş düzyazılarını da şiir gibi yazdığı için –kendisi de dahil– yazdıkları “özgür metinler” olarak sınıflandırılır. Egemen söyleme uymayan dil ve anlatımıyla, öyküsel anlatımdaki zamandizinsel akışı göz ardı etmesiyle, konu ya da içeriğinden değişik kurgusuna, alışılmış olay örgüsü ve yapısal bütünlüğün bulunmayışına, yazınsal türün yerleşik sınırlarını bozup genişleten *flu'es*, bu özgür yazma biçimiyle yenilik, farklılık ve eleştirinin öncelendiği, estetik kaygının ikinci planda kaldığı deneysel bir çalışma sayılabilir.

Roman nasıl yazılır, yazılıyor? Nasıl yazarsam eleştirmenler ya da okurlar beğenir? Okunurluk ya da satış durumu ne olur? Bu ve benzeri kaygıları, olası riskleri ve gelecek tepkileri önemsemeyen küçük İskender. “Ben Fethi Naci’nin istediği romanı yazmıyorum ya da Memet Fuat’ın çok seveceği bir roman yazmak zorunda değilim,” der bir söyleşisinde. Dilediğince, sakinmeden yazar. Dil, onda bir karışıklıktır. Aykırı, biçimsiz, orantısız, bozuk, tuhaf, tiksindirici, iğrenç, grotesk, kaotik, aşırı olanı sahiplenir. Zekice oluşturulmuş, sözün ve sözcüklerin içeriğini iyiden iyiye genişleten, zengin çağrışımlara açık, şaşırtıcı imgelerıyla şiirin düzyazıyla iç içe geçtiği, anlatımı şiirsel söyleme kayan bu romanı, Necmiye Alpay “şiir-roman” olarak nitelendirir.

Kolaj tekniğinden yararlanılarak çeşitli resimler, fotoğraflar, sözde gazete haberleri, vampir dernekleri ve organizasyonlarıyla ilgili adresler, yemek ve içki tarifleri, anemi ya da kansızlık için hazırlanan kokteyller, reçete fotokopisi vb. ile kurgu katmanlaştırılır. Yazar, tasarladığı alternatif dünyayı yaratırken biyografik pasajlara yer verir, ilgi alanına giren çeşitli konularda bilgiler aktarır. Bunlarla da yetinmez; anlatıcının düşünce ve değer yargılarının belirtildiği notlar, şiirler, mektuplar ve günlükler, deneme ve eleştiri sayılabilecek farklı yazınsal anlatım biçimlerinden parçalar ya da –örneğin III. Bölüm’de olduğu gibi– birbirleriyle ilgisiz reklamlar, bağımsız cümleler alt alta düzensizce, karışık sıralanır.

Gerçekle absürdün/saçmanın birbirine karıştığı metinde İskender, dış dünyaya ait izlenimlerini, gözlem ve deneyimlerini değiştirip dönüştürerek gerçekliğin sınırlarını genişletir, ona farklı boyutlar kazandırır. Kabına sığmayan zekası ve düşlem gücüyle fanteziler yaratarak kurgulamadaki başarısını ortaya koyar. Böylece, yaşanan ve yaşanmakta olan kara gerçekliği düşselleştirerek dramatik ya da trajik durumları simge ve simgesel benzetmelerle, mizah yardımıyla belirsizleştirir, flu durumları ve an’ları kırık aynadaki görüntüler gibi parçala-

ıyıp bozar, çarpıcı hale getirir. Onun için önemli olan, mevcut “durum”un saptanması ve eleştirilmesidir, konu ya da öyküleme değil. Her gün gördüğümüz ancak çoğu kez farkında olmadığımız küçük, sıradan ayrıntılara, nesne ve davranışlara dikkati çekerek, günlük konuşma ve sinema dilinin canlılık ve akıcılığını kullanarak, algılama ve anlamlandırmada farklılıklar yaratıp verili gerçekliği dönüştürerek merak ve kuşku dürtüsünü uyandırır, okuru düşünmeye yöneltir ve böylelikle metnin etkileme gücünü artırır.

“Bir sinema filozofu” dediği Jean Epstein’in yaşamın “düzgün biçimde yan yana dizilmiş irili ufaklı tablolar gibi kurulmadığı” görüşünü benimser. “Öyküler yoktur. (...) Yalnızca başı ve sonu belirsiz durumlar vardır; başlangıcı, ortası, sonu, önü ve arkası olmayan durumlar. Onlara dilediğiniz açıdan bakabilirsiniz, sağdan ya da soldan. Geçmiş ve gelecek yoktur, sadece şimdiki zaman vardır,” diyerek de birbiriyle bağlantılı olaylar zinciri yerine dış dünyadan bölük pörçük görüntüler, ayrıntılar, durumlar sunan ve bunlara fantastiği de karıştıran İskender, okurun bu “yap-boz”u tamamlamasını ve metni yeniden yaratmasını bekler.

Toplumsal düzen, ekonomik-politik yapısını korumak ve sürdürmek için kurumları ve normlarıyla yaşam biçimini, kültürel değerlerini ve egemen söylemini oluşturur. Totaliter devletlerde siyasal iktidar, bir otorite, egemenlik alanı ve ideolojisinin baskı aracı olarak kullandığı güdümlü ve önyargılı şiddet dilini, tarihsel-geleneksel kökenlere, din ve ahlaka, antidemokratik yasalara dayandırarak haklılaştırmak ister. Bu ayrımcı ve dışlayıcı dil, belirli grup ve kişileri korkutup yıldırma hedefler. Bu amaca yönelik iftira ve tehdit de dahil ötekileştirici, suçlayıcı, incitici, küçük düşürücü, hakaret ya da alay eden saldırılar içerir. Bu bağlamda küçük İskender, şiirlerinde ve düzyazılarında kullandığı öfkeli ve saldırgan dille siyasal ve yazınsal iktidarın egemen söylemine, tanım, sınıflama ve değer yargılarına başkaldırır. Geleneksel, incelikli, seçkin ve soylu sanata karşı yadsıyıcı, yıkıcı bir tutum takınır; kaba, sövgülü, ironik bir dil kullanır. Oluşturmak istediği alternatif dünyayı yeni bir dille, karşıt anlatılarla kuracaktır. Bu amaca yönelik savaşımını da şiddete, şiddet diliyle direnerek sürdürmüştür ki şairin bu tutumu ve bu dili *flu’es*’da da benimsediğini görürüz. Asuman Susam, onun şiiri için, “Dilden şiddete maruz kalanın, dil şiddetiyle meydan okumasıdır,” der ve sürdürür: “Dilinin şiddeti hayatındaki şiddetten köklenir.” Bu konuda J. Baudrillard da bireyin kullandığı dili ötekiliğin temel göstergesi sayar. Bilge Karasu’nun 10/1/77 tarihli

günlüğünde yaptığı vurgulama da aynı yöndedir. O, bir erkeğin, erkeklerden hoşlanıp onlarla sevişmek istemesini, “her şeyden önce, ayrı bir dil konuşması” olarak anlar ve bu dilin “başkaldırma ile yüklü” olduğunu yazar.

İskender, değişen toplumu ve yozlaşan değerleri anlatırken toplumsal karmaşanın gürlüğünü ve çürümenin kokusunu duyurur. Düzenin insanı yabancılaştırarak kişilik ve kimliğini paramparça ettiğini, insanlık dışı bireysel çöküntüyü, sisli ve bulanık yani flu bir atmosferde yansıtır. Toplumsal yozlaşma ve çürümüşlüğü yarattığı kötülüğü ve şiddeti duyumsatmak için okuru yeraltı mekânlarına götürür. Aykırı kişilikler ve çarpık ilişkilerden yola çıkarak kendi yaşamından da yansımalar içeren bölük pörçük görüntü ve manzaralara, ayrıntılara, rüyalara, sınırsız olana yer verir. Sakinleştirici kullanan, vampirlerle “düzüşmek” isteyen anlatıcıdan başlayarak, romandaki özneler ya da sözü edilenler, genellikle yerleşik yaşam kalıplarının dışında serseri, anormal, sapkın, suçlu olarak görülen, algılanan ve yargılanan, ütüsüz kişilerdir. Örneğin, viral bir hastalık olan AIDS’i bir yaşam biçimi sayandan, yazarı temsil eden ve cehennem ateşinde eşcinseller değil, onların düşmanlarının yanacağını söyleyen özneye... Çizdiği dekor, anlatıldığı olay ve durumlardan kimi sanal, çoğu marjinal karakterleri ve onların yapıp ettikleri, düşlemsel olsa da gerçeklikle bağı kopuk değildir. Romanlardaki kurmacasallık ve oyunsu yöne göndermede bulunularak, roman kahramanlarını öldürmenin “çocuk oyuncuğu” olduğu ve bunun “yazarı da okuru da rahatlattığı” da söylenir metinde.

İskender’in roman kişileri, yaşamlarına ve kişiliklerine toplumun değer vermediği, küçümsenen, aşağılanan, kötülünen, dışlanan, baskı gören, ezilen, şiddete uğrayan, yazarın kendisi gibi uç-aykırı, sıra dışı, çoğunlukla alt kültürlerden kişiliklerdir: Toplumun yaşam biçimine, değerlerine, kural ve beğenilerine uyum sağlayamamış, çevresinden kopmuş, ailesine yabancılaşmış alkolikler, eroinmanlar, esrarkeşler, şizofrenler, psikopatlar, deliler, tinerici çocuklar, eşcinseller (geyerler / ibneler / lezbiyenler), transseksüeller, dönmeler, iğdişler, pezevenkler, jigololar, fahişeler... Dünyanın çamuruna batan, İstanbul’un karanlık arka sokaklarının gecelerinde kötülöklere karışan, alkol ve uyuşturucuya sığınmış, toplumca ötekileştirilmiş kesimlerden insanların yaşamı, uyumsuzlukları, iletişimsizlik ve yalnızlıkları; güvensizlik, kuşku, korku ve kaygıları anlatılırken ruhsal durumları ve duygularıyla ilgili ayrıntılı bilgi verilmemiş, derinlemesine betimlemeler yapılmamıştır. Kimi zaman küçük ve önemsiz sayılabilecek ayrıntılar, geçmişe dönüş-

lerle, her biri ayrı birer öyküymüşçesine, senaryo tekniği bir kurguyla bölük pörçük anlatılmış; bölümler-parçalar arasında bütünselliği sağlamak okuyucuya bırakılmıştır.

Kurmaca yapıtlarda yazarın kendisi ne kadar vardır? Hep tartışılmalıdır bu. Kimi yazarlar, özyaşamlarını doğrudan ya da kurmacalaştırılmış olarak yapıtlarına yansıtır. *flu'es'*un birkaç yerinde adını andığı Burroughs'un otobiyografik özellikler taşıyan romanlarında olduğu gibi, İskender de roman kişilerine çatışmalı ve renkli kişiliğinden kimi özellikleri katmıştır. O, yaşama biçimi ve kişiliğiyle yazdıkları örtüşen yazarlardandır. *flu'es'*un kişilerinden biri de kendisidir; romanın "küçük İskender'in özgörüntülerinin dosyası" adlı oldukça uzun bir bölümünü kendisine ayırmıştır. Çağıyla, içinde yaşadığı toplum ve yakın çevresindeki insanlarla hesaplaşırken aynı zamanda kendisiyle de hesaplaşır.

*flu'es'*da yazar, kendi yaşantısı, başkalarıyla ilişkileri, dünya görüşü, gerçekliği nasıl algıladığı, duygusal dünyası, duyarlılığı ve cinselliğiyle yer alır; bilinçaltı ile bilinçdışı ve kişiliğinin ipuçlarını, izdüşümünü de verir. Bunlar arasında, itirafname sayılabilecek, genellikle gizli günlüklere yazılanlar türünden oldukça özel açıklamalar da yer alır: "Kendimi sempatik, sıcak, hırçın ve çoğu kez bencil bulduğumu itiraf etmeliyim. (...) Kaliteli bir ibnenin bilinçsizce yaptıklarını yapıyor: yaralanıyor, yaralıyor ve ağlıyorum." Erkek egemen bir toplumda eşcinselliğini, ikiyüzlü burjuva ahlak değerlerine karşı tutumunu, aşağılanma, ötekileştirilme, baskı ve şiddete uğrama gibi tehlikeleri de göze alarak açıkça ortaya koymuştur. F. Dürrenmatt'ın, "cinsellikte mantık olmaz," deyişini doğrularcasına, cinsel arzu ve tutkuları konusunda sınır tanımazlığını *flu'es'*da da duyurmuştur. O, Nietzsche'nin "insan için en zor şey" dediği "kendisi olma"yı gerçekleştirenlerden biridir. Hem de kendini gerçekleştirmenin ve kendi kalabilmenin çok zor olduğu bir toplumda başarmıştır bunu. Onun muhalif tavrında, verili olana başkaldırısında yapaylık, yapmacıklık yoktur. Davranışlarında ve yazdıklarında tutarlı ve dürüsttür. Yazdıkları yaşamı, arzuları, duygu ve düşünceleriyle örtüşür. Yaşamını, kişiliğini savunma gereği duymaz; fiziksel zayıflığından duyduğu üzüntüyü bile saklamaz. Okurunu sırdaşı yapar.

İskender, çağdaş düşüncenin temel insan hakları arasında gördüğü, özgür cinsel seçimi savunmuş, erkek egemen cinsiyet ayrımcı anlayışça sapkınlık/ahlaksızlık sayılmasına karşın, eşcinsel dürtü ve arzuların doyumuna yönelik kısıtlama ve yasaklara meydan okuyarak, söylenmeyenleri söylemiş, görmezden gelinenleri göstermiştir. Tutkular ve duy-

guda sınır, günah, ayıp tanımayan, ahlak kurallarını, “mahrem”i dikkate almayan, akıl ve iradeyi aşan aşırılıklarıyla beden ve tensel hazı “te-settür”süz, pornografik özellikler taşıyan bir dille, çıplaklık sözcüklerle anlatmıştır. Romandaki çoğu karakter için, aralarındaki ilişkilerde öncelikli olan, en önemli bedensel haz eşcinsel birleşmedir. Ona göre, “pornografi, salt cinsellik değildir; bilinçaltının tüm çıplaklığıyla, sansürsüz dökümüdür aslında. Saldırganlık ve cinsellik üzerine kurulu bir altbenliğin...” “Ben ve benim gibiler, daima tehlike altında. (...) Her alandan, her politik tavrıdan, her kültürden olumsuz tepkiler alarak yaşayan, ama yine de sözünü esirgemeyen...” “Bir insan olarak benim canavarım kim? Yanıt açık: Faşizm.”

Siyasal, toplumsal, hukuksal baskı ve yasaklar, karşı tepki ya da direnişlere, bu da genellikle şiddete yol açar. Bu konuda, cinsellik bağlamında Bataille da, “Özünde, erotizm alanı, şiddetin, tecavüzün alanıdır,” der. İskender de romanında, insanın fizyolojik gereksinimi olan cinsel arzunun uç noktalarında gezinme olarak yorumladığı pornografiyi, beden ve bilinçaltı gerçekliğini, cinsellik, saldırganlık ya da şiddeti, sansüre karşı bir tavır olarak yansıtır. Heteroseksüel otoritenin değer yargılarına, yerleşik merkezî söylemin eşcinsellik algısı ve ideolojik baskısına karşı; ötekileştirilen alt kültürlerden azınlıkların öfkeli, küfürlü, saldırgan, kaba, argo sözcükler, sözler içeren şiddet diliyle itiraz eder. Büyük kentlerdeki karmaşa ve yaşamı, sıra dışı, aykırı kişilerin ilişkilerini sert ve hırçın, yeni bir dille, onların dünya görüşü ve yaşam biçimlerini yansıtacak biçimde kullanır. Egemen dilin ikiyüzlü söylemine, “etik katledilmeli. (...) gelenekler dışlanmalı” sözleriyle tepki gösterir.

Romanda “sapık şair”, “sinemacı” olarak yer alan İskender, kendisinden ve kişiliğinden çok şey kattığı kahramanları için, din ve ahlak kurallarına aykırı olduğu gerekçesiyle hakkında soruşturma açılan ünlü romanının başkarakterıyla ilgili, “Madam Bovary benim,” diyen Flaubert’i andırırçasına, “Hepsi benim,” der. Değerlerini, kendilerine özgü dillerini ve gece yaşantılarını iyi bildiği bir çevreyi ve toplumsal ortamı gerçekçi bir biçimde dile getirir. Eşcinsellerin bulunduğu, ayrı tuvaletlerinin olduğu barlardan gay-club’lara, yeraltı mekânlarına ve oralardaki yaşama ışık tutar. İkiyüzlü burjuva ahlakçılığının yalanlarını, haksızlık ve kötülüklerini, iğrenç de olsa, kimilerini öfkeliendireceğini, suçlanacağını bile bile açığa vurmaktan çekinmez: “Ahlak nöbetçisi, aptal bir şairin hakkımda yazdıklarını gözden geçiriyorum. İbne olduğum için suçluyor beni.” Çünkü ona göre, eşcinsellik de açlık gibi, yiyeceği şeyi bireyin özgürce seçtiği, doyurulması gereken doğal bir

gereksinimdir. küçük İskender, İstanbul'un toplumca dışlanmış kişilikleri eşcinseller, alkolikler ve uyuşturucu müptelalarının yaşamını, her biri ayrı birer öykü, senaryo sayılabilecek bölümlerde, iktidar ve otoritenin kutsal değerlerine, seçkin-saygın-estetik söylemine aykırı, soylu-yüce-iyi-doğru-güzel-normal gibi ölçütlerini alaşağı eden bir dille anlatır romanda. Kendi deyimiyle kötülük ve suçu samur kürk diye sırtına giyerek gelin olup kötülük ve suçla gerdeğe girmiştir. Hor görülen, değersizleştirilen bedeninin cinsel arzu ve hazzını, cinsel organların adlarını, mastürbasyondan anal, oral ve toplu sekse çekincesiz yazarak tabuları çiğner ve yıkar. Ona göre, gerçeklik kötüyse, çirkinse üzerine gidilmelidir. Bu bilinçle alışılmışın tersine, kötü çağrışımlar uyandıran sözcüklerle kutsallığı, güzelliği çağrıştıran sıfatları bağdaştırarak, yüceltilen kavramları, burjuva değerlerini olumsuzlar; okuru sarsar, şaşırtır. Ona göre, "Masumiyet, yerini hakikate bırakıyordu çünkü." Yaptığının bilincinde olarak, toplumsal yergisini dolaylı yoldan, alaysı bir biçimde dillendirir: "Çok terbiyesizdim. Bu yüzden heykelimi dikmediler," der. İroni ve mizahı, güldürme yerine bir toplum eleştirisi aracı olarak kullanır.

"Dünya denilen cehennem"i tüm çürümüşlüğüyle ortaya sererken açık sözlülüğü benimser yazar. Şiddet ve kötülüğü perdelemeyi; iğrenç ve tiksindirici olanı, kanın ve çürümüşlüğün kokusunu duyurmak ister. Bedenin çapak, balgam, kusmuk, sümük, irin, âdet kanı, meni gibi atıklarından söz etmekle kalmaz, bunlardan balgam, irin, süzme dışkı sıvısı, kan, köpek menisi, afrodizyaklar, kurutulmuş leş parçacıkları kullanılarak yapılan tarifler verir. "Penis köftesi", "terbiyeli ayak"ın nasıl hazırlanacağı, kullanılacak malzemeler, elmacıkkemikleri kaynatılarak yapılan çorba anlatılır. Söğüş yanak, insan beyninden yapılan "kafa salatası", şırıngayla beyni çekilip yenen kadın, ölü eti yemek, pişirilip yenen yeni doğmuş kız bebekler gibi yadırgatıcı, şaşırtıcı unsurlara da rastlanan metinde; organından yirmi dört saat sperm akacak delikanlı şeklinde bir hayrat çeşme yaptırmak, Kusan Adam Heykelleri sergisi, spermle sulandırılan kuru boyalar, travesti korkuluklar benzeri birçok olağandışılıklar da yer alır. Marcel Duchamp, nesnenin dünya ve yaşam içindeki yerini ve işlevini, dolayısıyla alışılmış algıyı değiştirip sanatla gerçeklik arasındaki ilişkiyi nasıl koparmışsa, burada olduğu gibi, İskender'in yazdıkları da aynı etkiyi yaratır.

Gerçeklik kötü ve çirkinse, bunun üzerine gidilmesi gerektiğini düşünen İskender, uyum sağlayamadığı düzenin, "soktuğumun gerçekleri" dediği olup bitenlerine, olgularına yaklaşırken fanteziyi elden bi-

rakmaz. Çağını, dünyayı, yaşamı ve içinde yaşadığı toplumu yeniden yorumlayarak, kirli bir dile, şaşırtıcı imgelere başvurarak gerçekliği dönüştürüp değiştirir. Kurmacayla somut güncel yaşamın, an ile geçmiş ve geleceğin iç içe olduğu romanda, belirsizleştirilen, flulaştırılan gerçeklere dair kuşku yaratılır; verili olan sorunsallaştırılır. Böylece onaylamadığı kimi somut gerçekleri dışlayan yazar, düşsele, gerçeküstüye yönelir ve cinler-periler-şeytan-melekler-zebaniler-cadılar-hortlaklar-zombiler-vampirler gibi doğaüstü varlıkları metnine katarak okuru şaşırtır, sarsar. Baudrillard'ın da dikkati çektiği gibi, romanda "imge ile gerçeklik arasındaki sınır içe dönük olarak patlamış, bu patlamada imge ile gerçek birbirine karışmıştır."

Kurumları yozlaşmış, değerleri aşınmış ve çürümüş baskıcı toplumsal düzende insan ilişkileri de olup bitenden payını alır. İnsanın insanlığı aşınır, haksızlık ve zulümler sıradanlaşır. Şiddete uğrayanların, tecavüz edilenlerin, alkol ve uyuşturucularla avunmaya çalışanların, intihar edenlerin sayısı her geçen gün artar. Tüm bunlar karşısında çoğu insan duyarsızlaşmış, bencilleşmiş ve gerilimli, kaygılı, güvensiz, bir an'ı yaşamaktadır. Toplumla bir biçimde ters düşen bireyler ise kendini yalnız ve dışlanmış hissetmektedir. "Şiddet hangi yanımızda?! Morfin. Morfin hangi yanımızda?!" gibi sorular sorar yazar. Yanıt: "Her yanda"dır. Dışarıda ve bireylerin içinde. "Kente inen kadınlar kesilecek", "Öldürülmesi gereken büyükanne, anne", "tilkiyi görürsen öldür" benzeri cümlelere sıkça rastlanır romanda. Şiddet ve şiddetin yol açtığı sonuçlar sansürsüz aktarılır: Cinayetler, cesetler, kanlı bıçaklar, kanlı baltalar, cinsel tecavüzler, vampirleşerek kendi kanını emenler, öldürülüp parçalara ayrılanlar, şöminede yakılan cesetler, jiletle göğsünü, kollarını kesen madde bağımlıları ve mazoşistler, sadistler, yüzünde bira bardağı parçalananlar, bir erkeğin kıçına sokulmuş yanan mum, usturayla göbek deliğinin altından bir yarık açıp penisini sokma, göze makas batırma gibi çok sayıda vahşet olayına yer verilir romanda.

Tıp eğitimi almış, senaryolar yazıp sinema oyunculuğu da yapmış biri olarak küçük İskender, sinema dilinden ve kurgusundan yararlandığı romanında tıp literatüründen birçok sözcük ve terimi de kullanır. Histeriklerin, psikopatların, ruh ve sinir hastalarının ruhsal karmaşa ve duygusal-davranışsal bozukluklarını ve şiddet eylemlerini kriminal bir dille anlatır. "Korkak bir canlı" olarak nitelediği insanı "yaptıklarından dolayı, yaptıklarını göstererek cezalandırmak. Vicdan azabı çektirmek," ister. Kendisini mahkûm edenlere karşı şiddet dilini kullanmaktan çekinmeyen Jean Genet ya da, "Ben etikçiyim," diyen Ece Ayhan'ı

andıran, kötülüğü ve kötülerini sergileyen bıçkın bir tutumla yapar bunu. “Şiddeti şiddetle kınayan bir insanlık tarihinin dramı, aynı aynanın bir yarısında trajediyi, bir yanında mizahı barındırıyor”dur ona göre.

küçük İskender *flu'es*'de, içinde yaşadığı topluma alışılmışın, öğretilmişin dışında başka türlü bakıyor, kendince yeni bir dünya kurmak istiyor. Öfkesini, engellenen arzularını, saldırgan, kıskırtıcı, alaycı, radikal bir “zilletli dil”le metinleştiriyor. Son yıllarda evlerden sokaklara, günlük yaşamdan siyasetin en üst basamaklarına, medyaya toplumun tüm katmanlarında davranışsal ve dilsel şiddetin görülmemiş bir biçimde arttığı yakıcı bir gerçek. İskender, hem gündelik yaşamında hem de yazınsal metinlerinde iktidarın, egemen kültür ve sanatın baskıcı söylemine karşı başkaldırıcı bir yaşam biçimi olarak benimsemiştir. Güdümlü edebiyatın politik dilinin klişelerinden, demogoji ve sloganlarından uzak, yerleşik dilbilgisi kuralları ve seçkin estetik anlayışla uzlaşmasız bir dil kullanır. “Kibarlıktan nefret ediyorum,” diyen İskender’in dili, ne “hastalıklı romantizm” ile ne “bunak” olarak nitelendiği sosyalist yayınevi editörlerinininkiyle ne de Troçkistler ve “yavşaksınız” dediği Stalinistlerininkiyle barışıktır. O, “gay-club'lara takılan milliyetçiler, kandırdıkları ibneleri evlerine götürüp demir çubuklarla dağıtıyorlar,” dediği milliyetçilerle, radikal İslamcılarla ve “Marksizmi panellere meze yapan” Marksistlerle de barışık değildir. Romanda, radikal İslamcı teröristlerin uyuşturucu dağıtımını ve kundaklamalar yaptıklarından söz edilirken, küçük bir çocuğu baştan çıkarıp travesti yaptığı iddiasıyla “sosyalist mücadeleye katkı”, “davaya hizmet”in bu mu diye bir sosyalist de eleştirilir. “Emekçileri yapıtlarında kenar süsü olarak” kullanan sanatçılara karşı tutumu da farklıdır. Bu bağlamda, “Asıl sosyalist bendim,” der roman kişilerinden biri. “Yeraltı kültürünün sakıncalı burjuvazisi” olarak nitelendiği mafyanın şiddetine de değinerek, eşcinsellere uygulanan dışlama, ayıplama, sapkın sayma ve suçlamalara karşı yılmadıklarını duyurur: “Bize yeryüzü engel olamazken, hangi devlet engel olabilir?!”

Deneme sayılabilecek bölümlerin, şiir, günlük, mektup, desen, çizim ve fotoğrafların, gazete sayfasından kupürlerin, reçetelerin, vampir derneği adreslerinin yer aldığı, metinlerarası ilişkilerin kurulduğu *flu'es*, deneysel, aykırı bir kolaj metindir. Çok sesli, çok katmanlı, parçalı yapı ve kurgusuyla, bütünselliği okurun kurmasını bekleyen bir metin. Çağdaş toplumlarda bütüncül bir gerçek ya da doğrunun olmadığını, bireylerden değerlere esas olanın parçalanmışlık olduğunu du-

yumsatır bu özelliğiyle. Hem ele aldığı, dokunduğu konular, sorunlar ve sorular hem de meselesini anlatırken seçtiği yöntem ve biçem ile *flu'es* romancılığımızda tekil, ayrıksı bir yerde durur. İskender'in böyle bir metin ortaya çıkarmaktaki cesareti ise kolay rastlanan türden değildir. O zaten hep yapılamayanı deneyerek ve yaparak yazınsal geleneğin kıyısında-önünde-karşısında yürür. *flu'es*, 20. yüzyıl Fransız romancılarından Julien Gracq'ın "arzu kışkırtıcılığı" tanımına uyar en çok. Romanın gençlikle ilgili olduğu ve gençken yazılması gerektiği düşüncesiyle yaratılmış gibidir. Bu doğrultuda, okuyucularının da daha çok yeniliklere, değişime açık, baskı altındaki alt kültürel gruplardan, ötekileştirilmiş, aykırı, düzene muhalif gençler olduğu söylenebilir. Öte yandan ve asıl, toplumun görmezden geldiği, sırtını döndüğü gerçeklere, ortamlara, insanlara ve yaşamlara cesaretle yönelmesi ve bir hayli içeriden, özgürce konuşmasıyla her zaman anılması ve anımsanması gereken bir yapıt *flu'es*. İskender'in tüm yazdıkları gibi...

Gonca Özmen

bir

clase

I.

bağırırken
yağmuru
uyandırma
bebeğim,
n'olur / e mi

'yüzünü görmek için çevirir gibi
bir sabah yatağınızda bulduğunuz cesedi
bambaşka bir kentte numaranızı çevirmiştir
upuzun parmaklı, titrek bir el.'

“küçük İskender *flu'es*'da, içinde yaşadığı topluma alışılmışın, öğretilmişin dışında başka türlü bakıyor, kendince yeni bir dünya kurmak istiyor. Öfkesini, engellenen arzularını, saldırgan, kışkırtıcı, alaycı, radikal bir 'zilletli dil'le metinleştiriyor. Son yıllarda evlerden sokaklara, günlük yaşamdan siyasetin en üst basamaklarına, medyaya toplumun tüm katmanlarında davranışsal ve dilsel şiddetin görülmemiş bir biçimde arttığı yakıcı bir gerçek. İskender, hem gündelik yaşamında hem de yazınsal metinlerinde iktidarın, egemen kültür ve sanatın baskıcı söylemine karşı başkaldırıcı bir yaşam biçimi olarak benimsemiştir...”

Gonca Özmen

#serbestmetin #rüya #gerçeklik #kolaj #otobiyografi #fantezi #cinsellik

 can

 canyayinlari.com | | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6413-4

9 789750 764134